

Brüssel, 15. november 2018
(OR. en)

13943/18

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0191(COD)

EDUC 403
JEUN 140
SPORT 83
SOC 678
RELEX 933
RECH 472
CADREFIN 329
IA 358
CODEC 1912

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Nõukogu

Eelmise dok nr: 13508/18 EDUC 378 JEUN 127 SPORT 78 SOC 644 RELEX 898 RECH 450 CADREFIN 294 IA 332 CODEC 1776

Komisjoni dok nr: 9574/18 EDUC 241 JEUN 72 SPORT 36 SOC 355 RELEX 487 RECH 264 CADREFIN 57 IA 156 CODEC 913 + ADD 1

Teema: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013
- Osaline üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 30. mail 2018 Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013¹.

¹ 9574/18.

2. Euroopa Parlament nimetas raportööriks Milan ZVERi (EPP, SI). Euroopa Parlament ei ole veel oma arvamust esitanud.
3. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas oma arvamuse 17. oktoobril 2018² ning Regioonide Komitee arvamus võetakse kavandatu kohaselt vastu 2018. aasta detsembris.
4. Kuna kavandatud määrus on mitmeaastase finantsraamistikuga seotud ettepanekute paketi üks osa, on kõik eelarvemõjuga või horisontaalsed sätted kõrvale jäetud ning välja jäetud osalisest üldisest lähenemisviisist, kuni tehakse täiendavaid edusamme mitmeaastase finantsraamistiku valdkonnas. Need sätted on tekstis esitatud nurksulgudes ning käsitlevad järgmist: põhjendus 22 (DiscoverEU), põhjendus 32 (kliimaeesmärgid), põhjendus 50 (liidu finantshuvide kaitse), põhjendus 56 (õigusriik), artikli 8 punkt c (DiscoverEU), artikli 14 lõige 1 (summa ja jooksevhinnad), artikli 14 lõike 2 punktid a–e (summad), artikli 14 lõige 6 (ülekandmine), artikli 16 lõike 1 punkt d (kolmanda riigi osalemine) ja artikkel 28 (liidu finantshuvide kaitse).
5. Hariduskomitee on noorte ja spordi töörühmadega konsulteerides juulist alates ettepaneku mitmel koosolekul läbi vaadanud. Alaliste esindajate komitee märkis oma 14. novembri 2018. aasta koosolekul, et lisas esitatud teksti suhtes on jõutud laialdasele kokkuleppele ning et Taani on esitanud parlamentaarse analüüsi reservatsiooni. Tuleb märkida, et komisjon on esitanud üldise reservatsiooni teksti suhtes kuni Euroopa Parlamendi seisukoha saamiseni.

II. NÕUKOGU ÜLESANNE

Eeltoodut arvesse võttes palutakse nõukogul kontrollida järelejäänud reservatsiooni staatust (joonealune märkus 3), eesmärgiga saavutada lisas esitatud teksti suhtes osaline üldine lähenemisviis.

² SOC/602.

2018/0191 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1288/2013³

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 165 lõiget 4 ja artikli 166 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁴,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust⁵,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

³ DK parlamentaarse analüüsi reservatsioon.

⁴ ELT C , , lk .

⁵ ELT C , , lk .

- (1) Tehnoloogilise revolutsiooni ja üleilmastumisega kaasnevate kiirete ja põhjapanevate muutuste kontekstis on üliolulised haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonnas tehtavad investeeringud õpirände ning koostöö- ja innovatsioonipoliitika arendamisse, mis aitavad luua kaasavaid, sidusaid ja vastupanuvõimelisi ühiskondi, kindlustada liidu konkurentsivõimet ning samal ajal tugevdada Euroopa identiteeti ja soodustada liidu demokraatlikku arengut.
- (2) Komisjon esitas oma 14. novembri 2017. aasta teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ visiooni, kuidas luua 2025. aastaks Euroopa haridusruum, kus riigipiirid ei sea õppimisele piiranguid. See tähendab liitu, kus õppimine teises liikmesriigis mis tahes kujul või mis tahes keskkonnas oleks muutunud tavapäraseks ja kus veel kahe keele valdamine lisaks oma emakeelele on saanud normiks; liitu, mille elanike identiteedi oluline osa on olla eurooplane, kes tajub Euroopa kultuuripärandit ja selle mitmekesisust. Sellega seoses rõhutas komisjon, et juba läbiproovitud programmi „Erasmus+“ tuleb tugevdada, mõeldes programmi kaasatud õppijate kõigile kategooriatele ning jõudes ka vähemate võimalustega õppijateni.
- (3) Hariduse, koolituse ja noorte olulist rolli liidu tuleviku seisukohast on kajastatud ka komisjoni 14. veebruari 2018. aasta teatises „Uus tänapäevane mitmeaastane finantsraamistik Euroopa Liidu jaoks, mis võimaldab tõhusalt saavutada tema prioriteete ka pärast 2020. aastat“⁶. Selles teatises on rõhutatud vajadust täita Göteborgis toimunud sotsiaalvaldkonna tippkohtumisel liikmesriikide poolt võetud kohustused, sh rakendada täies ulatuses Euroopa sotsiaalõiguste sammas⁷ ning selles sätestatud esimene põhimõte hariduse, koolituse ja elukestva õppe kohta. Teatises on rõhutatud ka vajadust panustada liikuvus- ja vahetusprogrammidesse ning luua selle jaoks märgatavalt tugevdatud, kaasavam ja laiendatud programm, nagu soovitas Euroopa Ülemkogu oma 14. detsembri 2017. aasta järeldustes.

⁶ COM(2018) 98 final.

⁷ ELT C 428, 13.12.2017, lk 10.

- (4) Euroopa sotsiaalõiguste sambas, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 17. novembril 2017 üksmeelselt välja kuulutasid ja allkirjastasid, on esimese põhimõttena kirjas, et igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvale õppele, et säilitada ja omandada oskusi, mis võimaldavad täiel määral ühiskonnaelus osaleda ja tööturul edukalt liikuda.
- (5) 16. septembril 2016. aastal Bratislavas toimunud kohtumisel rõhutasid 27 liikmesriigi juhid oma otsustavat tahet pakkuda noortele paremaid võimalusi. 25. märtsil 2017. aastal allkirjastatud Rooma deklaratsioonis väljendasid 27 liikmesriigi ning Euroopa Ülemkogu, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni juhid oma kindlat tahet püüelda sellise liidu suunas, kus noored saavad parima hariduse ja koolituse ning võivad õppida ja leida tööd kõikjal liidus; sellise liidu suunas, kus hoitakse alal meie kultuuripärandit ja edendatakse kultuurilist mitmekesisust.
- (6) Programmi „Erasmus+“ (2014–2020) vahehindamise aruandes leidis kinnitust, et ühe ühtse programmi loomine haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna jaoks muutis selle haldamise oluliselt lihtsamaks ja ratsionaalsemaks ning tekitas sünergiat, samas tuleb aga teha veel parandusi, et aastateks 2014–2020 loodud programmi edu oleks tagatud ka edaspidi. Vahehindamise käigus ja tulevase programmi kavandamise huvides peetud aruteludel nõudsid liikmesriigid ja sidusrühmad tungivalt, et programmi kohaldamisala, struktuuri ja rakendusmehhanismide osas säiliks järjepidevus, samas soovitati mitmeid parandusi, näiteks soovitati muuta programm kaasavamaks. Liikmesriigid ja sidusrühmad väljendasid täit toetust ka programmi seotusele elukestva õppe paradigmaga. Oma 2. veebruari 2017. aasta resolutsioonis programmi „Erasmus+“ rakendamise kohta avaldas Euroopa Parlament heameelt programmi integreeritud struktuuri üle ning kutsus komisjoni üles kasutama täielikult ära programmi elukestva õppe mõõdet, edendades ja soodustades tulevase programmi raames sektoriteülest koostööd. Samuti rõhutasid liikmesriigid ja sidusrühmad vajadust säilitada jätkuprogrammis tugev rahvusvaheline mõõde ning laiendada seda hariduse ja koolituse teistele sektoritele.

- (7) Väärtuste ja liikuvuse valdkonnale eraldatavate liidu vahendite teemal toimunud avalikus konsultatsioonis kinnitati neid põhijäreldusi ja rõhutati, et tulevane programm peaks olema kaasavam ning et selles tuleks haridus- ja koolitussüsteemide ajakohastamise prioriteetidele jätkuvalt tähelepanu pöörata, samas tuleks tugevdada neid prioriteete, mis on suunatud Euroopa identiteedi, kodanikuaktiivsuse ja demokraatlikus elus osalemise edendamisele.
- (8) Komisjoni 2. mail 2018 vastuvõetud teatises „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avar dab võimalusi: mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“⁸ soovitas komisjon järgmises finantsraamistikus noortele suuremat tähelepanu pöörata, nimelt soovitati üle kahe korra suurendada liidu ühe ilmekama eduloo, programmi „Erasmus+“ (2014–2020) vahendeid. Uue programmi keskmes peaks olema kaasamine ning selle raames tuleks enam jõuda noorteni, kellel on vähem võimalusi. See peaks võimaldama rohkematel noortel teise riiki õppima või töötama minna.
- (9) Eelnevale tuginedes tuleb luua Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1288/2013⁹ aastateks 2014–2020 loodud haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogrammi „Erasmus+“ jätkuprogramm (edaspidi „programm“ või „Erasmus“). Aastateks 2014–2020 loodud programmi integreeritus, mis väljendub selles, et kaetud on formaal-, mitteformaal- ja informaalõpe ning kõik eluetapid, peaks säilima, et edendada paindlikke õppimisvõimalusi, mille raames võib igaüks arendada pädevusi, mis on vajalikud 21. sajandi väljakutsetele vastamiseks.

⁸ COM(2018) 321 final.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1288/2013, millega kehtestatakse liidu haridus-, koolitus-, noorsoo- ja spordiprogramm „Erasmus+“ ning tunnistatakse kehtetuks otsused nr 1719/2006/EÜ, nr 1720/2006/EÜ ja nr 1298/2008/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 50).

- (10) Programmis tuleks ette näha vahendid, millega veelgi rohkem kaasa aidata liidu poliitiliste eesmärkide ja prioriteetide rakendamisele hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas. Et inimeste elu jooksul haridusmaastikul ja tööturul vajalikke üleminekuid saaks paremini suunata, tuleb kesksele kohale paigutada elukestva õppe ühtne lähenemisviis. Seda lähenemisviisi edasi arendades peaks jätkuprogramm säilitama tiheda seotuse liidus haridus-, koolitus- ja noortepoliitikas tehtava koostöö üldise strateegilise raamistikuga, sh üldhariduse, kõrghariduse, kutsehariduse ja -õppe ning täiskasvanuhariduse tegevuskavadega, samas tuleb tugevdada sünergiaid teiste asjakohaste liidu programmide ja poliitikavaldkondadega ning luua uusi sünergiaid.
- (11) „Erasmus+“ on Euroopa haridusruumi loomise kõige olulisem komponent. Programmis tuleks ette näha vahendid, millega toetada hariduse ja koolituse valdkonnas tehtava koostöö strateegilise raamistiku ning Euroopa oskuste tegevuskava¹⁰ jätkumeetmete rakendamist ning aidata ühiselt täita kohustusi, mis on võetud seoses oskuste ja võtmepädevustega¹¹ strateegilise tähtsusega töökohtade, majanduskasvu ja konkurentsivõime kestlikkuse seisukohast. Programm peaks aitama liikmesriikidel saavutada eesmärgid, mis seati Pariisi deklaratsioonis kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamiseks hariduse kaudu¹².
- (12) Programm peaks olema kooskõlas Euroopa Liidu uue noortestrategiaga,¹³ Euroopa noortevaldkonna koostööraamistikuga aastateks 2019–2027 ning tuginema komisjoni 22. mai 2018. aasta teatisele „Noorte kaasamine ja ühendamise ning nende mõjuvõimu suurendamine – ELi uus noortestrategia“,¹⁴ sealhulgas seoses strateegia eesmärgiga toetada kvaliteetset noorsootööd. See hõlmab tähelepanu pööramist liikuvusele, suutlikkuse suurendamisele, innovatsioonile ja noorsootöö tunnustamisele seoses nõukogu 2012. aasta soovitusega mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimise kohta. See tingib ka vajaduse edendada kvaliteetseid vahendeid ja süsteeme, mida tuleks kasutada noorsootöötajate väljaõppel ning mis vastavad noorte elu muutuvatele asjaoludele. Need vahendid ja süsteemid peaksid sisalduma ulatuslikemates kvaliteetsetes lähenemisviisides, mida kasutatakse, et võimestada noorteorganisatsioone.

¹⁰ COM(2016) 381 final.

¹¹ Nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes (ELT C 189, 4.6.2018, lk 1).

¹² [Reference].

¹³ [Viide: *nõukogu võtab strateegia vastu 2018. aasta lõpuks*].

¹⁴ COM(2018) 269 final.

- (13) Programmis tuleks arvesse võtta asjakohast ELi spordialast töökava, s.o aastateks [...] kavandatud liidu tasandi koostööraamistikku spordi valdkonnas¹⁵. Tuleb tagada asjakohase ELi spordialase töökava ja programmi „Erasmus+“ raames toetust saavate spordi valdkonna meetmete vaheline sidusus ja vastastikune täiendavus. Eelkõige on vaja keskenduda rohujuure tasandi spordile ning arvesse võtta spordi olulist rolli kehalise aktiivsuse ja tervislike eluviiside edendamisel ning sotsiaalse kaasatuse ja võrdsete võimaluste suurendamisel. Programmiga peaks olema võimalik edendada spordi vahendusel Euroopa ühiseid väärtusi, head valitsemistava ja ausust spordis ning kestlikku arengut, samuti spordiharidust ja -koolitust, spordis vajalikke oskusi ning spordi kaudu omandatavat haridust, koolitust ja oskusi.
- (14) Programmi saab kasutada, et toetada mis tahes ainevaldkonda, ning eelkõige aidatakse sellega kaasa liidu innovatsioonivõimekuse suurendamisele, toetades tegevusi, millega aidatakse inimestel omandada tulevikus vajaminevaid teadmisi, oskusi ja suhtumist tulevikule suunatud ainevaldkondades ja erialadel (näiteks loodusteadus, tehnoloogia, inseneriteadus ja matemaatika, kliimamuutused, keskkond, puhas energia, tehisintellekt, robotika, andmeanalüüs ning kunst ja disain). Innovatsiooni saab tugevdada kõigi liikuvus- ja koostöömeetmete kaudu olgu siis eelarve otsese või kaudse täitmise raames.
- (15) Sünergia programmiga „Euroopa horisont“¹⁶ peaks tagama, et programmide „Erasmus+“ ja „Euroopa horisont“ vahendeid kasutatakse üheskoos selliste meetmete toetuseks, mis on suunatud Euroopa kõrgharidusasutuste tugevdamisele ja moderniseerimisele. Programmiga „Euroopa horisont“ täiendatakse vajaduse korral „Erasmus+“ vahenditest pakutavat toetust Euroopa ülikoolide algatusele, seda eelkõige teadusuuringute valdkonnas, mis on osa ühistest, integreeritud, pikaajalistest ja kestlikest uutest strateegiatest hariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. Sünergia programmiga „Euroopa horisont“ aitab edendada kõrgkoolides pakutava hariduse ja seal tehtava teadustöö integreerimist.

¹⁵ [Reference].

¹⁶ COM(2018) [...].

- (16) „Erasmus+“ peaks olema kaasavam ning sel eesmärgil tuleks parandada programmi meetmete kättesaadavust neile, kellel on vähem võimalusi, sh tuleks luua õpirände jaoks paindlikumaid vorme, samuti tuleks edendada väikeorganisatsioonide osalemist, eelkõige uustulnukate ja selliste kogukondlike rohujuure-tasandi organisatsioonide osalemist, kes tegelevad otseselt ebasoodsas olukorras olevate igas vanuses õppijatega. Et jõuda rohkemate osalejateni, eelkõige vähemate võimalustega osalejateni ja nendeni, kellele füüsiline asumine oma asukohariigist erinevasse riiki võiks kujuneda takistuseks, tuleks lisaks füüsilisele õpirändele edendada õpirände virtuaalseid vorme, näiteks virtuaalkoostööd ning veebipõhise ja tavapärase õpirände kombineerimist.
- (17) Oma teatises „Euroopa identiteedi tugevdamine hariduse ja kultuuri kaudu“ rõhutas komisjon hariduse, kultuuri ja spordi kesket rolli noorima põlvkonna kodanikuaktiivsuse edendamisel ja ühiste väärtuste kasvatamisel. Euroopa identiteedi tugevdamine ja üksikisikute demokraatias osalemise edendamine on Euroopa tuleviku ja meie demokraatlike ühiskondade seisukohast esmatähtis. Kui noored lähevad välismaale kõrgkooli, õppima, praktikale või tööle või osalevad seal mõnel noorte- või spordiüritusel, on sellest kasu Euroopa identiteedi tugevdamisel kogu selle mitmekesisuses, see aitab suurendada kultuurikogukonda kuuluvuse tunnet ning edendada sellega seonduvat kodanikuaktiivsust igas vanuses inimeste seas. Liikuvusmeetmetes osalejad peaksid kaasa lööma oma kodukoha ja ka vastuvõtva riigi kohalike kogukondade tegevuses ning jagama oma kogemusi. Tuleks toetada tegevusi, mis on seotud loovuse kõigi aspektide arendamisega hariduses, koolituses ja noorsootöös ning mis aitavad kaasa võtmepädevuste omandamisele.
- (18) Tuleks hoogustada „Erasmus+“ rahvusvahelise mõõtme arendamist ning luua rohkem õpirände, koostöö ja poliitilise dialoogi võimalusi koostöös selliste kolmandate riikidega, kes ei ole programmiga liitunud. Tuginedes kõrghariduse omandamiseks loodud rahvusvaheliste võimaluste ja noortele mõeldud tegevuse edukusele varasemates haridus-, koolitus- ja noorteprogrammides, tuleks rahvusvahelise õpirände meetmeid laiendada ka teistesse sektoritesse, näiteks kutseharidusele ja -õppele ning spordile.

- (19) 2014.–2020. aasta programmi põhistruktuur, mis on jaotatud kolmeks – haridus ja koolitus, noored ja sport – on osutunud edukaks ning seda tuleks kasutada ka edaspidi. „Erasmus+“ jätkuprogrammis tuleks programmi raames toetatavaid meetmeid ühtlustada ja ratsionaliseerida. Tagada tuleks ka juhtimis- ja rakendusmehhanismide stabiilsus ja järjepidevus. Vähemalt 75% „Erasmus+“ eelarvest tuleks täita riiklike agentuuride poolse eelarve kaudse täitmise raames. See hõlmab juhtalgatusi, nagu liikuvus haridus-, koolitus-, noorte- ja spordivaldkonna kõikides valdkondades, aga ka koostööpartnerlusi, sealhulgas väikesemahulisi partnerlusi hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas.
- (20) Selles tuleks õpirände praegused võimalused veelgi paremaks muuta, eriti neis sektorites, kus jätkuprogrammist saadav kasu võiks olla suurim osalejate ringi laiendamise ja kõigi huviliste nõudlusele vastamise seisukohast. Selleks tuleks pakkuda üliõpilastele ning koolide ja kutsekoolide õpilastele (näiteks õpipoistele ja praktikantidele) rohkem õpirändemeetmeid, sealhulgas koolivahetust, ja muuta need meetmed lihtsamini kättesaadavaks. Koostööpartnerlused peaksid hõlmama ka madala kvalifikatsiooniga täiskasvanud õppijatele pakutavaid õpirändevõimalusi. Samuti tuleks laiendada noortele mõeldud õpirändevõimalusi mitteformaalses õppes osalemiseks, et kaasata rohkem noori. Hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegeleva personali liikuvust tuleks edendada just finantsvõimenduse seisukohast. Koosõlas tõelise Euroopa kõrgharidusruumi visiooniga peaks jätkuprogramm soodustama õpirännet, liikuvust ja vahetusi ning soodustama digivahendite kasutuselevõtu kaudu (näiteks Euroopa üliõpilaspileti kasutuselevõtu kaudu) üliõpilaste osalemist haridus- ja kultuurimeetmetes. See algatus võib olla oluliseks sammuks, mis muudab liikuvuse kõigi jaoks tegelikkuseks esmalt seeläbi, et nii saavad kõrgharidusasutused saata ja vastu võtta rohkem vahetusõpilasi, parandades seejuures üliõpilaste õpirände kvaliteeti ja muutes üliõpilaste jaoks mitmesuguste teenuste kasutamise (nt juurdepääs raamatukogudele, transpordile, majutusele) lihtsamaks juba enne, kui nad välisriigis asuvasse õppeasutusse saabuvad.

- (21) Programmiga tuleks julgustada noori võtma osa Euroopa demokraatlikust elust, sh toetada noortele suunatud osalemisprojekte, mille vahendusel õpitakse kodanikuühiskonnas osalemist, aidatakse teadvustada Euroopa ühiseid väärtusi, sh kodanike põhiõigusi, viia noored kokku otsusetegijatega kohalikul, riiklikul ja liidu tasandil ning aidata kaasa Euroopa integratsiooniprotsessi tugevdamisele.
- [(22) Tuginedes 2018. aastal ettevalmistava meetmena käivitatud „DiscoverEU“ hindamisele ja edasisele arendamisele, tuleks programmiga pakkuda noortele rohkem võimalusi välismaal õppimise käigus omandatud kogemuste kaudu Euroopat paremini tundma õppida. 18-aastased, eriti vähemate võimalustega noored, peaksid saama võimaluse kogeda esimest korda ja lühiajaliselt ning üksi või rühmana reisimist Euroopas mõne sellise informaaalse haridusmeetme raames, mille eesmärk on edendada noortes Euroopa Liitu kuuluvuse tunnet ja õppida tundma liidu kultuurilist mitmekesisust. Programmi raames tuleks kindlaks määrata asutused, kes vastutavad teavitamise, toetuse osutamise ja osalejate valimise eest, tuginedes selgetele ja läbipaistvatele kriteeriumitele. Tuleks tagada, et „DiscoverEU“ on kaasav ja geograafiliselt tasakaalus ning et sellega toetatakse tegevusi, millel on tugev õppemõõde.]
- (23) Programmiga tuleks tõhustada keelte õppimist, eelkõige tuleks soodustada veebipõhiste vahendite kasutamist, sest e-õpe lisab keeleõppele eeliseid just kättesaadavuse ja paindlikkuse osas.
- (24) Programmiga tuleks toetada meetmeid, mis suurendavad hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegelevate asutuste ja organisatsioonide vahelist koostööd, olles teadlik nende põhjanevast rollist inimestele selliste teadmiste, oskuste ja pädevuste jagamisel, mida on vaja muutuvmas maailmas ja ka selleks, et innovatsiooni, loovuse ja ettevõtluse potentsiaali võimalikult hästi ära kasutada, seda eriti digimajanduses.

- (25) Euroopa Ülemkogu kutsus oma 14. detsembri 2017. aasta järeldestes liikmesriike, nõukogu ja komisjoni üles edasi liikuma algatustega, mis aitavad viia hariduse ja koolituse alase koostöö Euroopas uuele tasandile, sh aitama kaasa sellele, et 2024. aastaks loodaks Euroopa ülikoolid, mis moodustavad kõikjal liidus asuvate ülikoolide põhjal loodud võrgustiku. Euroopa Ülemkogu märkis oma 28. juuni 2018. aasta järeldestes, et „tuleks ergutada koostööd teadusuuringute, innovatsiooni ja hariduse vahel, muu hulgas Euroopa ülikoolide algatuse kaudu“. Programm „Erasmus+“ peaks toetama Euroopa ülikoole.
- (26) 2010. aastal vastuvõetud Brügge kommünikees soovitati aruka ja jätkusuutliku majanduskasvu nimel toetada kutsealase tipptaseme saavutamist. Komisjoni 2017. aasta teatises „Innovatsiooni edendamine Euroopa piirkondades: vastupanuvõimelise, kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegiad“ rõhutatakse kutsehariduse ja -õppe ning innovatsioonisüsteemide sidumise tähtsust osana aruka spetsialiseerumise strateegiast piirkondlikul tasandil. Programmiga tuleks luua vahendid, mis aitavad esitatud üleskutsetele vastata ja luua erialase tipptaseme keskuste riikidevahelisi platvorme, mis on tihedalt lõimunud majanduskasvu, innovatsiooni ja konkurentsivõimet edendavate kohalike ja piirkondlike strateegiatega. Sellised tippkeskused peaksid tegutsema kutseoskuste kvaliteedi tagajatena sektorile tüüpiliste probleemide korral, samuti peaksid nad toetama liidu üldiste struktuuriliste muutuste ja sotsiaalmajanduslike põhimõtete elluviimist.
- (27) Et virtuaalkoostöö meetmete kasutamist hoogustada, tuleks programmiga toetada veebiplatvormide, näiteks eTwinningu, School Education Gateway, Euroopa täiskasvanuõppe elektroonilise platvormi, Euroopa Noorteportaali ja kõrghariduse veebiplatvormi (ning vajadusel mis tahes uue veebiplatvormi, mis võidakse luua hariduse, koolituse ja noorte valdkonnas) süsteemsemat ja sidusamat kasutamist.

- (28) Programm peaks soodustama oskuste ja kvalifikatsioonide läbipaistvamaks muutmist ja tunnustamist, samuti ainepunktide või õpiväljundite ülekandmist, edendama kvaliteedi tagamist ning toetama mitteformaalse ja informaalse õppimise valideerimist, oskuste juhtimist ja nõustamist. Sellega seoses peaks programm pakkuma tuge ka sellisele riiklike ja liidu tasandi kontaktpunktide ja võrgustike tegevusele, mille vahendusel hõlbustatakse üleeuroopalisi vahetusi ja arendatakse paindlikke õpivõimalusi hariduse, koolituse ja noortemeetmete eri valdkondades ning formaalse ja mitteformaalse õppe vahendusel. Samuti tuleks toetada Bologna protsessi.
- (29) Jätkuprogrammis tuleks ära kasutada varasemas programmis „Erasmus+“ osalejate potentsiaali ja toetada just Alumni võrgustike, Erasmus+ saadikute ja EuroPeeri meetmeid, samuti tuleks soodustada varasemate osalejate tegutsemist jätkuprogrammi mõju mitmekordistajatenä.
- (30) Et tagada koostöö teiste liidu vahenditega ja toetada liidu muu poliitika rakendamist, tuleks õpirände- ja liikuvusvõimalusi pakkuda eri tegevusvaldkondade esindajatele, näiteks avalikus sektoris töötavatele inimestele ning põllumajanduse ja ettevõtlusega tegelejatele, pakkuda neile välismaal õppimise võimalusi, mis võimaldavad neil igas eluetapis nii erialaselt kui ka isiklikus plaanis areneda, eelkõige aga arendada teadlikkust Euroopa identiteedist ja mõistmist Euroopa kultuurilisest mitmekesisusest. Programmis tuleks luua liidus kasutusel olevate riikidevaheliste õpisuunitlusega liikuvuskavade jaoks üks sissepääs (taotluste esitamise koht), see lihtsustaks nende kavade pakkumist toetusesaajatele ja neile, kes tegevusest osa võtavad. Lihtsustada tuleks „Erasmus+“ projektide arvu suurendamist; kehtestada tuleks erimeetmed, et aidata „Erasmus+“ projektide arendajatel toetust taotleda või arendada sünergiat Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetuse kaudu ning rände-, julgeoleku-, õigus- ja kodakondsus-, tervise- ja kultuuriprogrammide kaudu ning Euroopa solidaarsuskorpusega.

- (31) Väga oluline on edendada Euroopa integratsiooni teema õpetamist, õppimist ja uurimistööd, samuti edendada integratsiooniteemalisi arutelusid Jean Monnet' meetmete toetuse kaasabil kõrghariduse valdkonnas, aga ka hariduse ja koolituse muudes valdkondades, eelkõige õpetajate ja töötajate koolituse kaudu. Euroopa identiteeti ja Euroopale pühendumist väärtustava tunde kasvatamine on eriti oluline ajal, mil liidu aluseks olevad ühised väärtused, mis on Euroopa identiteedi osaks, on proovile pandud ja kus kodanikud ei soovi väga ühiskonnaelust osa võtta. Programmiga tuleks jätkata Euroopa integratsiooniteemaliste uuringute kvaliteedi tõstmist. Jean Monnet' meetmete raames rahastatud institutsioonide edusammud programmi eesmärkide täitmisel on korrapärase järelevalve all ja neid hinnatakse pidevalt. Innustada tuleks riiklikul või riikidevahelisel tasandil toimuvaid vahetusi kõnealuste institutsioonide ja teiste institutsioonide vahel, austades täielikult nende akadeemilist vabadust.
- (32) Kajastades kliimamuutusega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et saavutada ÜRO kestliku arengu eesmärged, aidatakse programmiga kliimameetmeid liidu poliitikasse integreerida ja panustada üldeesmärgi saavutamisele, st sellele, et liidu eelarvekulutustest eraldataks [25 %] kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks „Erasmus+“ ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluste käigus.
- (33) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmi rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis [Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe¹⁷ punkti 17; *viidet tuleks vajadusel ajakohastada*] tähenduses.

¹⁷ ELT L [...], [...], lk [...].

- (34) Hariduse ja koolituse valdkonna riiklike ametiasutuste poolt hallatavate meetmete jaoks eraldatud põhieelarve raames tuleks kindlaks määrata sektoriaalsete (kõrgharidus, üldharidus, kutseharidus ja -õpe ning täiskasvanuharidus) miinimumeraldiste jaotumine, tagamaks, et iga sektori puhul jõuab piisaval hulgal assigneeringuid just kavandatud väljundite ja tulemusteni.
- (35) Käesoleva programmi suhtes kohaldatakse määrust (EL, Euratom) nr 2018/1046 (edaspidi „finantsmäärus“)¹⁸. Selles määruses sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade, hangete ja kaudse rahastamise kohta.
- (36) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamise kaalumist ning finantsmääruse artikli [125(lõike 1)] kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist. Kui eelarve täitmine toimub riiklike agentuuride poolt, tuleks meetmete rakendamiseks ettenähtud eelarvelistele assigneeringutele lisada juhtimistasu kujul piisav toetus riiklike agentuuride tegevuskulude katteks, tagamaks delegeeritud juhtimisülesannete tulemuslik ja kestlik rakendamine. Programmi rakendamisel tuleks järgida finantsmääruses sätestatud läbipaistvuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid.

¹⁸ ELT L 193, 30.7.2018, lk 1.

- (37) Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad programmis „Erasmus+“ osaleda koostöö raames, mis loodi Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga, milles on sätestatud liidu programmide rakendamine kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsusega. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesoleva määrusega tuleks anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikoja õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. Kolmandate riikide täieõiguslik osalemine programmis „Erasmus+“ peaks olema võimalik tingimustel, mis on sätestatud konkreetsetes lepingutes, milles käsitletakse asjaomase kolmanda riigi programmis osalemist. Täisosaluse korral lisandub riigile kohustus luua riiklik agentuur ja hallata teatavaid programmi kuuluvaid meetmeid eelarve kaudse täitmise raames. Isikud ja üksused kolmandatest riikidest, kes ei ole programmiga liitunud, peaksid saama tööprogrammis sätestatu kohaselt osaleda mõnes programmi kuuluvas meetmes ning ka komisjoni poolt väljakuulutatud projektikonkurssidel. Programmi rakendamisel tuleks arvesse võtta erikorda nende isikute ja üksuste puhul, kes on pärit Euroopa miniriikidest.
- (38) Võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 349 ja kooskõlas komisjoni teatisega „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“¹⁹ tuleks programmis arvesse võtta kõnealuste piirkondade erilist olukorda. Võetakse meetmeid, millega suurendada äärepoolseimate piirkondade osalemist kõigis programmi meetmetes. Tuleks edendada neist piirkondadest ja kolmandatest riikidest, eelkõige asjaomastest naaberriikidest pärit inimeste ja organisatsioonide vahelisi õpirändega seonduvaid vahetus- ja koostööprojekte. Need meetmed on korrapärase järelevalve all ja neid hinnatakse pidevalt.

¹⁹ COM(2017) 623 final.

- (39) Vastavalt [nõukogu otsuse 2013/755/EL²⁰ artiklile 94; *viidet tuleks vajadusel ajakohastada vastavalt uuele otsusele ülemeremaade ja -territooriumide kohta*] on ülemeremaadel või -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest ning võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti. Programmi rakendamisel tuleks arvesse võtta ülemeremaade või -territooriumide kaugusest tingitud kitsendusi ning nende osalemist programmis tuleks korrapäraselt hinnata.
- (40) Kooskõlas finantsmäärusega peaks komisjon võtma vastu tööprogrammid ning teavitama neist Euroopa Parlamenti ja nõukogu. Tööprogrammides tuleks sätestada meetmed, mis on vajalikud nende rakendamiseks kooskõlas programmi üld- ja erieesmärkidega, toetuste valiku- ja määramiskriteeriumid ning kõik muud vajalikud aspektid. Tööprogrammid ja kõik nende muudatused tuleks vastu võtta rakendusaktidega vastavalt kontrollimenetlusele.
- (41) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe²¹ punktidele 22 ja 23 tuleb käesolevat programmi hinnata teabe alusel, mis on kogutud konkreetse järelevalvekorra alusel, vältides samal ajal ülereguleerimist ja halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. Järelevalvekorras peaksid olema kindlaks määratud konkreetsed, mõõdetavad ja realistlikud näitajad, mida saab eri aegadel mõõta ja mis on aluseks programmi mõju hindamisele kohapeal.
- (42) Programmi toetatavate meetmetega kaasnevate võimaluste ja tulemuste asjakohane sihtrühmadeni viimine, reklaamimine ja levitamine tuleks tagada nii Euroopa, riiklikul kui ka kohalikul tasandil ning selle käigus võib võtta arvesse erinevaid sihtrühmi ja sektoreid. Sihtrühmadeni viimisel ning reklaami- ja levitamistegevuses tuleks tugineda kõigile programmi rakendusasutustele, kaasates vajaduse korral teised peamised sidusrühmad.

²⁰ Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Liiduga (Ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise otsus) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

²¹ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

- (43) Selleks et tagada laiema üldsuse tõhusam teavitamine ja komisjoni algatusel toimuvate teavitamistegevuste tugevam koostoime, tuleks käesoleva määruse alusel teavitusmeetmetele eraldatud eelarvest rahastada ka liidu poliitiliste prioriteetide üldist tutvustamist, tingimusel et need on seotud käesoleva määruse üldeesmärgiga.
- (44) Käesoleva määruse tõhusa ja tulemusliku rakendamise tagamiseks tuleks programmis maksimaalselt ära kasutada juba olemasolevaid rakendusmehhanisme. Programmi rakendamine tuleks seega usaldada komisjonile ja riiklikele agentuuridele. Kui see on teostatav ning selleks, et saavutada rakendamisel maksimaalne tõhusus, peaksid riiklikud agentuurid olema samad asutused, mis määrati eelmise programmi haldusasutusteks. Eelneval vastavushindamisel tuleks piirduda nõuetega, mis on uued ja programmispetsiifilised, v.a juhul kui esineb suuri puudusi või kui asjaomane riiklik agentuur ei ole täitnud oma ülesandeid.
- (45) Selleks et tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja õiguskindlus igas osalevas riigis, peaks iga riiklik ametiasutus määrama sõltumatu auditeerimisasutuse. Kui see on teostatav ning selleks, et saavutada rakendamisel maksimaalne tõhusus, peaks sõltumatu auditeerimisasutus olema sama asutus, mis oli eelmises programmis samade meetmete jaoks määratud asutus.
- (46) Liikmesriigid peaksid kasutama kõiki võimalusi, et kõrvaldada programmi nõuetekohase toimimise õiguslikud ja halduslikud takistused. See tähendab võimaluse korral ning ilma et see piiraks kolmandate riikide kodanike liitu sisenemist ja seal elamist käsitlevate liidu õigusaktide kohaldamist, et lahendatakse probleemid, mille tõttu on raskendatud viisade ja elamislubade saamine. Liikmesriikidel soovitatakse kehtestada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/801²² riiki lubamise kiirmenetlusi.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/801 kolmandate riikide kodanike teadustegevuse, õpingute, praktika, vabatahtliku teenistuse, õpilasvahetuseprogrammides või haridusprojektides osalemise ja au pair'ina töötamise eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta (ELT L 132, 21.5.2016, lk 21).

- (47) Tulemusaruannete süsteem peaks tagama, et programmi rakendamise ja hindamise järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt ning piisaval detailsuse astmel. Need andmed tuleks edastada komisjonile kooskõlas asjakohaste andmekaitse-eeskirjadega.
- (48) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011²³.
- (49) Selleks et lihtsustada toetusesaajatele esitatavaid nõudeid, tuleks nii palju kui võimalik kasutada lihtsustatud toetusvorme, nt ühekordseid makseid, ühikuhindu ja kindlamääralist rahastamist. Komisjoni kindlaksmääratud Erasmuse programmi liikuvusmeetmete toetamiseks antava lihtsustatud toetuse puhul tuleks arvesse võtta vastuvõtva riigi elukallidust ja elamiskulusid. Komisjon ja meetmes osalevate saatvate riikide agentuurid peaksid saama lihtsustatud toetusi kohandada vastavalt objektiivsetele kriteeriumidele ja eelkõige selleks, et tagada juurdepääs vähemate võimalustega inimestele. Liikmesriikidele tuleks esitada ka soovitus vabastada need toetused riigisisese õiguse kohaselt kõigist maksudest ja sotsiaalmaksust. Sama maksuvabastust tuleks kohaldada avalik-õiguslikele või erasektori asutustele, kes sellist finantstoetust asjaomastele isikutele annavad.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(50) [Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013,²⁴ nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96²⁵ ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939²⁶ tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kadumaläinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada uurimisi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid ebaseaduslikke toiminguid, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada liidule nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371²⁷. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, Euroopa Pettustevastasele Ametile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.]

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

²⁵ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

²⁶ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (51) Oluline on kindlustada, et kõik programmi raames elluviidavad tegevused oleksid vastastikku täiendavad liikmesriikide poolt võetavate ja muude liidu meetmetega, iseäranis hariduse, kultuuri ja meedia, noorte ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, põllumajanduse ja maaelu arengu (eelkõige noortele põllumajandusettevõtjatele suunatud meetmed), ühtekuuluvus-ja regionaalpoliitika ning rahvusvahelise koostöö ja arengu valdkonnas võetavate meetmetega. Sellega seoses tuleks riikidevahelist või rahvusvahelist olemust mitteomavate programmi „Erasmus+“ meetmete rakendamisel püüda saavutada kooskõla ja vastastikust täiendavust riikliku tasandi asjakohaste poliitikatega ja vahenditega.
- (52) Kuigi õigusraamistik võimaldas liikmesriikidel ja piirkondadel programmi „Erasmus+“ ja muude liidu vahendite (nt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, millega toetatakse samuti haridus-, koolitus- ja noorsootöösüsteemide kvalitatiivset arengut liidus) vahelist sünergiat luua juba eelmise programmitööperioodi ajal, kasutati seda võimalust siiani väga vähe ning seetõttu oli projektide süsteemne ja poliitikale avalduv mõju väike. Kõiki neid erinevaid vahendeid haldavate riigiasutuste vahel peaks riigi tasandil toimuma tõhus teabevahetus ning nad peaksid tegema koostööd, et vahendite mõju oleks võimalikult suur. Programmi raames peaks olema võimalik nende vahenditega aktiivselt koostööd teha.
- (53) Selleks et programmi tulemusnäitajad üle vaadata või täiendavaid näitajaid lisada, tuleks komisjonile anda volitus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikliga 290 vastu õigusakte käesoleva määruse lisa kohandamiseks. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, peaksid Euroopa Parlament ja nõukogu saama kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel peaks olema pidevalt võimalik osaleda komisjoni eksperdirühmade koosolekutel, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (54) On asjakohane tagada ka varasema programmi nõuetekohane lõpetamine, iseäranis mitmeaastaste kokkulepete jätkamine selle haldamisel ning tehnilise ja haldusabi rahastamisel. Alates 1. jaanuarist 2021 tuleks tehnilise ja haldusabiga tagada vajaduse korral varasema programmi alusel 31. detsembriks 2020 lõpetamata meetmete haldamine.
- (55) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid. Eelkõige püütakse käesoleva määrusega tagada täielik kinnipidamine õigusest soolisele võrdõiguslikkusele ja mittediskrimineerimisele soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puuete, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel ning edendada Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklite 21 ja 23 kohaldamist.
- (56) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastuvõetud horisontaalseid finantseeskirju. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ning neis on kindlaks määratud eelkõige eelarve koostamise ja täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, hangete, auhindade ja kaudse rahastamise kohta, ning ette nähtud eelarvevahendite käsutajate vastutuse kontroll. [ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.]
- (57) Kuna käesoleva määruse eesmärki ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda selle eesmärgi rahvusvahelise olemuse tõttu, rahastatavate liikuvus- ja koostöömeetmete suure mahu ja laia geograafilise ulatuse ning mõju tõttu õpirände kättesaadavusele ja üldisemalt liidu integratsioonile, samuti selle eesmärgi suurema rahvusvahelise mõõtme tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (58) Seetõttu tuleks määrus (EL) nr 1288/2013 alates 1. jaanuarist 2021 kehtetuks tunnistada.
- (59) Selleks et tagada programmiga hõlmatud rahalise toetuse järjepidevus, tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2021,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse liidu haridus-, kooolitus-, noorte- ja spordivaldkonna programm „Erasmus+“ (edaspidi „programm“). Programmi rakendatakse ajavahemikul [...] kuni [...].

Käesolevas määruses sätestatakse programmi eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „elukestev õpe“ – igasugune kogu elu kestel toimuv õppimine (formaalne, mitteformaalne ja informaalne õppimine), mille tulemusel paranevad teadmised, oskused ja hoiakud või ühiskonnas osalemine isiklikul, kodanikuks olemise, kultuurilisel, ühiskondlikul ja/või tööhõivealasel tasandil, sh nõustamis- ja juhendamisteenused. See hõlmab alusharidust ja lapsehoidu, üldharidust, kutseharidust ja -õpet, kõrgharidust ja täiskasvanuharidust ning teisi õpikeskkondi väljaspool formaalset haridus- ja koolitussüsteemi nagu näiteks noorsootöö;
- (2) „õpiränne“ – füüsiline elama asumine elukohariigist erinevasse riiki selleks, et õppida, osaleda koolitusel (näiteks praktika ja õpipoisiõpe) või mitteformaalses või informaalses õppes. Sellega võivad kaasneda muud meetmed, näiteks keeleabi ja keeleõpe ja/või võimalus veebiõppeks ja virtuaalkoostööks. Teatud erijuhtudel võib õpiränne olla ka õppimine infotehnoloogia ja kommunikatsioonivahendite vahendusel;
- (3) „mitteformaalne õppimine“ – õppimine kavandatud tegevuste kaudu (pidades silmas õpieesmärke ja õpiaja korraldust), mille puhul on olemas ka teatav õpitugi;
- (4) „informaalne õppimine“ – õppimine igapäevaelu tegevuse käigus ja saadud kogemustest; see ei ole organiseeritud tegevus ega järgi kindlat struktuuri eesmärkide, ajakava ja õpitoe osas. Selline õppimine ei pruugi olla õppija seisukohast ette kavetatud;
- (5) „noored“ – inimesed vanuses 13–30 aastat;
- (6) „rohujuure tasandi sport“ – organiseeritud ja organiseerimata kehaline aktiivsus puhkeajal, mida harrastatakse korrapäraselt mitteprofessionaalsel tasemel tervishoiu-, haridus- ja sotsiaaleesmärkidel;

- (7) „üliõpilased“ – kõik isikud, kes on registreeritud õpinguteks kõrgharidusasutuses, sh tsükliõppes õppijad, bakalaureuse või magistrikraadi omandajad, doktorandid või doktoriõppega samaväärsel tasemel õppijad. See mõiste hõlmab ka hiljuti kõrgkooli lõpetanuid;
- (8) „töötajad“ – kõik isikud, kes on kas oma erialase või vabatahtliku tegevuse tõttu kaasatud haridusse, koolitusse või mitteformaalsesse õppimisse. Mõiste võib hõlmata õppejõude, õpetajaid, koolitajaid, koolijuhte, noorsootöötajaid, sporditöötajaid, õpetamisega otseselt mitteseotud töötajaid ja muid spetsialiste, kes korrapäraselt õppimisele kaasa aitavad;
- (8a) „sporditöötajad“ – spordivõistkonna või individuaalse sportlase juhtimises, juhendamises, treenimises ja haldamises osalevad isikud, kes tegutsevad nii tasu eest kui vabatahtlikult;
- (9) „kutsekoolide õpilased“ – kõik isikud, kes on registreeritud kutsehariduse ja -õppesüsteemis esma- või täiendõppekava omandamiseks mistahes tasemel alates keskastmest kuni keskharidusjärgse tasemeni. See mõiste hõlmab selliseid osalejaid, kes on hiljuti vastava õppekava läbinud või selle tulemusel omandanud kvalifikatsiooni;
- (10) „kooliõpilased“ – kõik isikud, kes on registreeritud õpinguteks asutuses, kus saab omandada üldharidust alates alusharidusest kuni teise taseme ülemise astme hariduseni ning mida riiklikud ametiasutused peavad vastavas piirkonnas programmis osalemise seisukohast rahastamiskõlblikuks;
- (11) „täiskasvanuharidus“ – mis tahes kujul formaalne, mitteformaalne või informaalne täiskasvanutele pakutav õpe, mis ei ole kutseõpe ja milles osaletakse pärast esmase hariduse saamist;
- (12) „programmiga liitumata kolmas riik“ – kolmas riik, kes programmis täieulatuslikult ei osale, kuid kust pärit õigussubjektid võivad liidu huvidest lähtuvatel põhjendatud juhtudel erandkorras programmi vahendeid kasutada;
- (13) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liikmesriik;

- (14) „partnerlus“ – asutuste ja/või organisatsioonide rühma kokkulepe viia läbi ühistegevust või ühisprojekte;
- (15) „ühine magistrikraad“ – integreeritud õppeprogramm, mida pakuvad vähemalt kaks kõrgkooli ja mille tulemusena osalevad õppeasutused väljastavad ja allkirjastavad ühiselt kraadi tõendava tunnistuse või mitu kraadi tõendavat tunnistust, mida tunnustatakse ametlikult kõikides osalevate õppeasutuste asukohariikides;
- (16) „rahvusvaheline“ – mis tahes meede, kuhu on kaasatud vähemalt üks programmiga liitumata kolmas riik;
- (17) „virtuaalkoostöö“ – mis tahes vormis koostöö, kus kasutatakse IT- ja kommunikatsioonivahendeid, mis läbi hõlbustatakse ja toetatakse õpieesmärke;
- (18) „kõrgkool“ – mis tahes kõrgharidusasutus, mis annab vastavalt riiklikele õigusaktidele või tavadele tunnustatud kraadi või muu tunnustatud kolmanda taseme kvalifikatsiooni, olenemata sellest, millist nime selliste asutuste puhul liikmesriikides võidakse kasutada, samuti mis tahes muud liiki kõrgharidusasutus, mida riiklikud ametiasutused peavad vastavas piirkonnas programmis osalemise seisukohast rahastamiskõlblikuks;
- (19) „riikidevaheline“ – mis tahes meede, kuhu on kaasatud vähemalt kaks riiki, kes on kas liikmesriigid või programmiga liitunud kolmandad riigid;
- (20) „noorte osalustegevus“ – väljaspool formaalset haridus- ja koolitussüsteemi toimuv tegevus, mida viivad ellu mitteametlikud noortegrupid ja/või noorteorganisatsioonid ja kus järgitakse mitteformaalse õppimise põhimõtteid. See hõlmab tegevusi, millega toetatakse kodanikuõpetust;
- (21) „noorsootöötaja“ – noorte valdkonnas töötav isik või kogemustega vabatahtlik, kes on seotud mitteformaalse õppimisega ning kes toetab noorte isiklikku, sotsiaalhariduslikku ja kutsealast arengut ning nende pädevuste arengut. See hõlmab isikuid, kes kavandavad, juhivad, koordineerivad ja rakendavad meetmeid noortevaldkonnas;

- (22) „ELi noortedialoog“ – noorte ja noorteorganisatsioonidega peetav dialoog, mis hõlmab poliitikakujundajaid ja otsustajaid ning vajadusel ka eksperte, teadlasi ja kodanikuühiskonna teisi olulisi osalejaid. See on foorum pidevaks ja ühiseks ideede kogumiseks ja konsultatsioonide läbiviimiseks ning sel käsitletakse noortevaldkonnas tehtava üleeuroopalise koostöö prioriteete, sellise koostöö rakendamist ja asjakohaseid järelmeetmeid;
- (23) „programmiga liitunud kolmas riik“ – kolmas riik, kes osaleb liiduga sõlmitud kokkuleppes, mille kohaselt ta võib programmis osaleda, ning kes täidab kõiki käesolevas määruses liikmesriikide suhtes sätestatud kohustusi;
- (24) „õigussubjekt“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi, või üksus, mis ei ole juriidiline isik vastavalt finantsmääruse artikli [197 lõike 2 punktile c];
- (25) „vähemate võimalustega inimesed“ – inimesed, kellel on raskusi, mis takistavad neil programmiga pakutavatest võimalustest osa saamast majanduslikel, sotsiaalsetel, kultuurilistel, geograafilistel või tervislikel põhjustel, rändetausta, puude või õpiraskuste tõttu;
- (26) „riiklik ametiasutus“ – asutus, kes vastutab või asutused, kes vastutavad riigi tasandil programmi haldamise järelevalve ja juhendamise eest liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis;
- (27) „riiklik agentuur“ – konkreetse liikmesriigi või programmiga liitunud kolmanda riigi üks asutus (või ka mitu asutust), kes vastutab (vastutavad) riigi tasandil programmi rakendamise korraldamise eest. Ühes liikmesriigis või programmiga liitunud kolmandas riigis võib riiklike agentuure olla rohkem kui üks;
- (27a) „esmakordselt toetust saanud organisatsioon“ – mis tahes organisatsioon või institutsioon, kes ei ole enne koordinaatori või partneri rollis saanud toetust käesoleva programmi või sellele eelnenud programmiga toetatava meetme raames.

Artikkel 3

Programmi eesmärgid

1. Programmi üldeesmärk on toetada hariduse, koolituse, noorte ja spordi valdkonnas osalevate inimeste haridus- ja kutsealast ning isiklikku arengut Euroopas ja ka kaugemal ning aidata seega edendada kestlikku majanduskasvu, töökohtade loomist ja sotsiaalset sidusust, samuti tugevdada Euroopa identiteeti ja kodanikutunnet. Sellisena on programm Euroopa haridusruumi loomise peamine vahend ning sellega toetatakse hariduse ja koolituse valdkonnas tehtava Euroopa strateegilise koostöö rakendamist sektoripõhiste tegevuskavade kaudu, samuti edendatakse sellega liidu noortestrategia (2019–2027) raames tehtavat noortepoliitika alast koostööd ja arendatakse spordi Euroopa mõõdet. Programmi raames toetatakse meetmeid ja tegevusi, millel on Euroopa lisaväärtus.
2. Programmi erieesmärgid on järgmised:
 - a) edendada üksikisikute ja rühmade õpirännet, samuti edendada organisatsioonide tasandil koostööd, kvaliteeti, kaasatust, tipptaset, loovust ja innovatsiooni ning haridus- ja koolituspoliitikat;
 - b) edendada noorte õpirännet mitteformaalse ja informaaalse õppe valdkonnas ja noorte aktiivset osalemist ühiskonnaelus, samuti edendada organisatsioonide tasandil koostööd, kvaliteeti, kaasatust, tipptaset, loovust ja innovatsiooni ning noortepoliitikat, sealhulgas noorsootööd;
 - c) edendada sporditöötajate õpirännet, samuti edendada spordiorganisatsioonide tasandil koostööd, kvaliteeti, kaasatust, tipptaset, loovust ja innovatsiooni ning spordipoliitikat.

3. Programmi eesmäärke täidetakse kolme põhimeetme vahendusel, millel on peamiselt kas riikidevaheline või rahvusvaheline olemus:

- a) õpiränne (1. põhimeede);
- b) asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö (2. põhimeede); ning
- c) toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks (3. põhimeede).

Nende eesmärkide täitmiseks kasutatakse ka artiklis 7 sätestatud Jean Monnet' meetmeid.

Nende põhimeetmete vahendusel toetatavate tegevuste kirjeldused on esitatud II peatükis (haridus ja koolitus), III peatükis (noored) ja IV peatükis (sport).

II PEATÜKK

HARIDUS JA KOOLITUS

Artikkel 4

1. põhimeede Õpiränne

Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) üliõpilaste ja kõrgkoolide töötajate õpiränne;
- b) kutsekoolide õpilaste ja töötajate õpiränne;
- c) kooliõpilaste ja koolide töötajate õpiränne;
- d) täiskasvanuhariduse valdkonna töötajate õpiränne;
- e) keeleõppe võimalused.

Artikkel 5

2. põhimeede

Asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö

Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) koostööpartnerluste loomine ja praktikate (mille abil võib olla võimalik arendada uuenduslikke lähenemisviise) vahetamine, sh väiksemahuliste partnerluste loomine selleks, et muuta programm laiemalt kättesaadavaks ja kaasavamaks;
- b) tipptaset arendavate partnerluste loomine, nagu näiteks Euroopa ülikoolide kontseptsioon, erialase tipptaseme keskuste platvormid ja Erasmus Munduse ühised magistriõppekavad;
- c) innovatsioonipartnerluste loomine Euroopa innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks;
- d) veebiplatvormide ja virtuaalkoostöövahendite loomine, sh eTwinningu tugiteenuste ja täiskasvanuõppe veebiplatvormi loomine Euroopas.

Artikkel 6

3. põhimeede

Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostööks

Hariduse ja koolituse valdkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) hariduse ja koolituse valdkonnas kehtivate liidu üldtegevuskavade ja sektoripõhiste tegevuskavade ettevalmistamine ja rakendamine, sh Eurydice võrgustiku või muude asjaomaste organisatsioonide tegevuse toel või Bologna protsessi toel;

- b) pädevuste, oskuste ja kvalifikatsioonide kvaliteedi ja läbipaistvuse suurendamiseks ning nende tunnustamiseks vajalike liidu vahendite ja meetmete toetamine²⁸;
- c) poliitilise dialoogi pidamine ja koostöö oluliste sidusrühmadega, sh hariduse ja koolituse valdkonna üleliiduliste võrgustike, Euroopa valitsusväliste organisatsioonide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;
- d) meetmete võtmine selleks, et soodustada programmi kvaliteetsemat ja kaasavat rakendamist;
- e) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine;
- f) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide, samuti programmi igakülgne tutvustamine ja levitamine.

Artikkel 7

Jean Monnet' meetmed

Programmiga toetatakse õpetamist, õppimist, uurimistööd ja debatte Euroopa integratsiooni teemal, kasutades selleks järgmisi meetmeid:

- a) Jean Monnet' meetmed kõrghariduse valdkonnas;
- b) Jean Monnet' meetmed hariduse ja koolituse muudes valdkondades;

²⁸ Eelkõige oskuste ja kvalifikatsioonide alaste paremate teenuste osutamise ühine raamistik (Europass); Euroopa kvalifikatsiooniraamistik; Euroopa kvaliteeditagamise võrdlusraamistik kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas; Euroopa kutsehariduse ja -koolituse ainepunktide süsteem; Euroopa arvestuspunktsüsteem (ECTS); kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa register; kõrghariduse kvaliteedi tagamise Euroopa võrgustik; Euroopa Regioonide tasandi Euroopa Infokeskuste ja akadeemilise tunnustamise riiklike infokeskuste võrgustik Euroopa Liidus; ning Euroguidance'i võrgustikud.

- c) toetused järgmistele Euroopa huvides tegutsevatele asutustele: Euroopa Ülikool-Instituut, sh selle riikidevahelise valitsemise kool (Firenze); Euroopa Kolledž (Brugge ja Natolini ülikoolilinnakud); Euroopa Avaliku Halduse Instituut (Maastricht); Euroopa Õigusakadeemia (Trier); Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuur (Odense) ja Euroopa Rahvusvaheline Koolituskeskus (Nice).

III PEATÜKK

NOORED

Artikkel 8

1. põhimeede Õpiränne

Noortevaldkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) noorte õpiränne;
- b) noorte osalustegevused;
- c) [„DiscoverEU“;]
- d) noorsootöötajate õpiränne;
- e) keeleõppe võimalused.

Artikkel 9

2. põhimeede

Asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö

Noortevaldkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) koostööpartnerluste loomine ja praktikate vahetamine, sh väikepartnerluste loomine selleks, et muuta programm laiemalt kättesaadavaks ja kaasavamaks;
- b) innovatsioonipartnerluste loomine Euroopa innovatsioonisuutlikkuse suurendamiseks;
- c) veebiplatvormide ja virtuaalkoostöövahendite loomine.

Artikkel 10

3. põhimeede

Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostöök

Noortevaldkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) liidu noortevaldkonna tegevuskava ettevalmistamine ja rakendamine, kasutades selleks muu hulgas Youth Wiki võrgustiku tuge;
- b) pädevuste ja oskuste kvaliteedi ja läbipaistvuse tõstmiseks ning nende tunnustamiseks vajalike liidu vahendite ja meetmete, eelkõige noortepassi rakendamine;
- c) poliitilise dialoogi pidamine ja koostöö oluliste sidusrühmadega, sh üleliiduliste võrgustike, Euroopa vabaühenduste ja rahvusvaheliste noortevaldkonna organisatsioonidega, ELi noortedialoogi ja samuti Euroopa Noortefoorumi toetamine;

- d) meetmete võtmine selleks, et soodustada programmi kvaliteetsemat ja kaasavamat rakendamist;
- e) koostöö teiste liidu vahenditega ja liidu muu poliitika toetamine;
- f) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide, samuti programmi igakülgne tutvustamine ja levitamine.

IV PEATÜKK

Sport

Artikkel 11

1. põhimeede *Õpiränne*

Spordi valdkonnas toetatakse programmi 1. põhimeetme vahendusel sporditöötajate õpirännet, eelkõige organiseeritud spordi raames.

Artikkel 12

2. põhimeede *Asutuste ja organisatsioonide vaheline koostöö*

Spordi valdkonnas toetatakse programmi 2. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) koostööpartnerluste loomine ja praktikate vahetamine, sh väikepartnerluste loomine selleks, et muuta programm laiemalt kättesaadavaks ja kaasavamaks;
- b) spordi Euroopa mõõtme edendamist soodustavate mittetulunduslike spordiürituste korraldamine.

Artikkel 13

3. põhimeede *Toetused poliitika väljatöötamiseks ja koostöök*

Spordi valdkonnas toetatakse programmi 3. põhimeetme vahendusel järgmisi tegevusi:

- a) liidu spordi ja kehalise aktiivsuse valdkonna tegevuskava ettevalmistamine ja rakendamine;
- b) poliitilise dialoogi pidamine ja koostöö oluliste sidusrühmadega, sh spordivaldkonnas tegutsevate Euroopa vabaühenduste ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;
- c) Euroopa poliitika väljundite ja prioriteetide ning programmi tutvustamine ja levitamine.

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on [jooksevhindades] [30 000 000 000] eurot.
2. Programmi rakendatakse vastavalt järgmisele vahendite soovituslikule jaotusele:
 - a) [24 940 000 000 eurot, mis on 83,1 % lõikes 1 märgitud summast], haridus- ja koolitusvaldkonna meetmetele, sellest:
 - 1) vähemalt [8 640 000 000 eurot, mis on 34,6 % käesolevas punktis märgitud summast], artikli 4 punktis a ja artikli 5 punktis a osutatud kõrgharidusmeetmetele;
 - 2) vähemalt [5 230 000 000 eurot, mis on 21 % käesolevas punktis märgitud summast], artikli 4 punktis b ja artikli 5 punktis a osutatud kutseharidus- ja õppemeetmetele;
 - 3) vähemalt [3 790 000 000 eurot, mis on 15,2 % käesolevas punktis märgitud summast], artikli 4 punktis c ja artikli 5 punktis a osutatud üldharidusmeetmetele;
 - 4) vähemalt [1 190 000 000 eurot, mis on 4,8 % käesolevas punktis märgitud summast], artikli 4 punktis d ja artikli 5 punktis a osutatud täiskasvanuharidusmeetmetele;
 - 5) [450 000 000 eurot, mis on 1,8 % käesolevas punktis märgitud summast], artiklis 7 osutatud Jean Monnet' meetmetele;

- 6) soovituslik summa [4 000 000 000 eurot, mis on 16 % käesolevas punktis märgitud summast] meetmetele, mille eelarvet täidetakse peamiselt otseselt, ning artikli 4 punktis e, artikli 5 punktides b–d ning artikli 6 punktides a–f osutatud horisontaalsetele meetmetele;
- 7) soovituslik summa [1 640 000 000 eurot, mis on 6,6 % käesolevas punktis märgitud summast] paindlikkusemäära jaoks, mida võib kasutada, et toetada mis tahes II peatüki meetmeid.
- b) [3 100 000 000 eurot, mis on 10,3 % lõikes 1 märgitud summast], artiklites 8–10 osutatud noortevaldkonna meetmetele;
- c) [550 000 000 eurot, mis on 1,8 % lõikes 1 märgitud summast], artiklites 11–13 osutatud spordivaldkonna meetmetele; ning
- d) vähemalt [960 000 000 eurot, mis on 3,2 % lõikes 1 märgitud summast], riiklike agentuuride tegevuskulude katteks;
- e) soovituslik summa [450 000 000 eurot, mis on 1,5 % lõikes 1 märgitud summast], programmi rakendamist toetavatele meetmetele.
3. Lisaks lõikes 1 osutatud rahastamispaketile ning selleks, et edendada programmi rahvusvahelist mõõdet, antakse täiendavat rahalist toetust määruse/... [naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend]²⁹ ja määruse/... [ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)]³⁰ vahenditest, et toetada meetmeid, mida rakendatakse ja hallatakse vastavalt käesolevale määrusele. Kõnealust toetust rahastatakse kooskõlas määrustega, millega need rahastamisvahendid on loodud.

²⁹ [Reference].

³⁰ [Reference].

- 3a. Kui eelarve täitmine toimub riiklike agentuuride poolt, eraldatakse rahalised vahendid liikmesriikide rahvaarvu ja elukalliduse, liikmesriikide pealinnade vahelise kauguse ja tulemuslikkuse põhjal. Komisjon täpsustab need kriteeriumid ja nende arvutuste aluseks olnud valemid tööprogrammis, millele on osutatud käesoleva määruse artiklis 19. Kõnealuste valemitega välditakse alates programmi esimesest rakendamisaastast võimalikult suurel määral liikmesriikidele eraldatud aastaeelarvete märkimisväärt vähendamist aastate lõikes ning minimeeritakse eraldatud rahaliste vahendite suuruste ülemäärast tasakaalustamatust. Tulemuslikkusel põhinevat vahendite eraldamist rakendatakse tõhusa ja mõjusa vahendite kasutamise edendamiseks. Tulemuslikkuse mõõtmise kriteeriumide aluseks on kõige värskemad olemasolevad andmed.
4. Lõikes 1 osutatud summat võib kasutada ka programmi rakendamise tehnilise ja haldusabi kulude ning ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditi- ja hindamismeetmete kulude katteks, sh institutsioonidesiseste IT-süsteemide kulude katteks.
5. Ilma et see piiraks finantsmääruse kohaldamist, võivad esimesse tööprogrammi lisatud projektidest tulenevate meetmete kulud olla rahastamiskõlblikud alates 1. jaanuarist 2021.
- [6. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud eelarve jagatud täitmise raames, võib liikmesriikide palvel programmile üle kanda. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a või kaudselt kõnealuse artikli punkti c alusel. Võimaluse korral peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.]

Artikkel 15

ELi rahastamise vormid ja rakendamise meetodid

1. Programmi rakendatakse järjepidevalt finantsmääruses sätestatud eelarve otsese täitmise korras või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.
2. Programmi raames võidakse vahendeid eraldada finantsmääruses sätestatud mis tahes vormis, kuid eelkõige toetuste kujul, hankemenetluse teel ja auhindadena.
3. Riski, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite tagasinõudmisega, võib katta vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega ning neid osamakseid käsitatakse piisava tagatisena finantsmääruse tähenduses. Kohaldatakse määruse X [*tagatisfondi määruse järeltulija*] [artikli X] sätteid.

VI PEATÜKK

PROGRAMMIS OSALEMINE

Artikkel 16

Programmiga liitunud kolmandad riigid

1. Programmis võivad osaleda järgmised kolmandad riigid:
 - a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna liikmed, vastavalt Euroopa Majanduspiirkonna lepingus sätestatud tingimustele;

- b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid kooskõlas nendele riikidele liidu programmides osalemiseks vastavates raamlepingutes, assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes sarnastes kokkulepetes kehtestatud üldpõhimõtete ja -tingimustega ning liidu ja nende riikide vahelistes rahvusvahelistes lepingutes sätestatud eritingimustega;
- c) Euroopa naabruspoliitikaga hõlmatud riigid kooskõlas nendele riikidele liidu programmides osalemiseks vastavates raamlepingutes, assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes sarnastes kokkulepetes kehtestatud üldpõhimõtete ja -tingimustega ning liidu ja nende riikide vahelistes rahvusvahelistes lepingutes sätestatud eritingimustega;
- d) [muud kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist liidu programmides, tingimusel et selle lepinguga:
- on tagatud õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
 - on ette nähtud programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete ja halduskulude kalkulatsioon. Need osamaksed loetakse vastavalt finantsmääruse [artikli 21 lõikele 5] sihtotstarbeliseks tuluks;
 - ei ole kolmandale riigile antud otsustusõigust programmi üle;
 - on kindlustatud liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.]

2. Lõikes 1 osutatud riigid osalevad täieõiguslikult programmis vaid tingimusel, et nad täidavad kõiki käesoleva määrusega liikmesriikidele pandud kohustusi

Artikkel 17

Programmiga liitumata kolmandad riigid

Artiklites 4–6, artikli 7 punktides a ja b ning artiklites 8–13 osutatud meetmete osas on programm osalemiseks avatud järgmistele kolmandatele riikidele:

- a) artiklis 16 osutatud kolmandad riigid, kes ei vasta kõnealuse artikli lõikes 2 sätestatud tingimustele;
- b) kõik muud kolmandad riigid.

Artikkel 18

Eelarve otsese ja kaudse täitmise suhtes kohaldatavad eeskirjad

1. Programmis võivad osaleda hariduse, koolituse, noorte ja spordiga tegelevad avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud õigussubjektid.
2. Programmi rakendamisel, sealhulgas osalejate valimisel ja toetuste määramisel tagavad komisjon ja liikmesriigid, et astutakse samme sotsiaalse kaasatuse edendamiseks ja vähemate võimalustega inimeste osalemisvõimaluste parandamiseks.
3. Nii eelarve otsest kui ka kaudset täitmist nõudvate valikumenetluste puhul võib finantsmääruse artikli [145 lõike 3 kolmandas taandes] osutatud hindamiskomisjon koosneda välisekspertidest.
4. Kui haridus-, koolitus-, noorte ja spordivaldkonna avalik-õiguslikud asutused, institutsioonid ja organisatsioonid on viimase kahe aasta jooksul saanud üle 50 % oma tuludest avaliku sektori allikatest, peetakse nende finants-, kutse- ja haldussuutlikkust programmi raames võetavate meetmete rakendamise seisukohast piisavaks. Nad ei pea kõnealuse suutlikkuse tõendamiseks lisadokumente esitama.

5. Et parandada vähemate võimalustega inimeste osalemisvõimalusi ja tagada programmi sujuv rakendamine, võib komisjon objektiivsete kriteeriumite alusel kohandada või lubada, et artiklis 24 osutatud riiklikud agentuurid kohandavad programmi õpirände meetmeid toetatavate toetuste suuurst.
6. komisjon võib kombineeritud rahastamise alusel alata projektide rahastamiseks ühiseid projektikonkursse programmiga liitumata kolmandate riikide või nende organisatsioonide ja asutustega. Projekte võib hinnata ja valida ühiste hindamis- ja valikumenetluste alusel, milles asjaomased organisatsioonid ja rahastamisasutused kooskõlas finantsmääruses sätestatud põhimõtetega kokku lepivad.

VII PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ, JÄRELEVALVE JA HINDAMINE

Artikkel 19

Tööprogramm

Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis [108] osutatud tööprogrammide kaudu. Iga-aastastes tööprogrammis tuleb näidata ka igale meetmele eraldatavat soovituslikku summat ning riiklike agentuuride kaudu hallatavate meetmete korral vahendite jagunemist liikmesriikide ja programmiga liitunud kolmandate riikide vahel. Komisjon võtab tööprogrammi vastu rakendusaktiga. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 31 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 20

Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artiklis 3 sätestatud programmi üld- ja erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud lisas.
2. Selleks et tagada programmi eesmärkide saavutamise tõhus hindamine, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 30 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta vajaduse korral lisa selleks, et näitajad läbi vaadata või neid täiendada vastavalt programmi eesmärkidele ning et lisada käesolevale määrusele sätteid, milles käsitletakse järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist.
 - 2a. Lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktidega ei kaasne liikmesriikide jaoks märkimisväärset täiendavat koormust programmi rakendamisel.
3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et liidu rahaliste vahendite toetusesaajad finantsmääruse [artikli 2 lõike 5] tähenduses koguvad programmi rakendamise ja hindamise järelevalveks vajalikke andmeid tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt ning piisaval detailsuse astmel. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite toetusesaajatele ja liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

Artikkel 21

Hindamine

1. Hindamised tuleb teha piisavalt aegsasti, et tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.
2. Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust [hiljemalt 31. detsembril 2024]. Vahehindamisega koos tuleb esitada varasema programmi lõpphindamise aruanne.
3. Ilma et see piiraks IX peatükis sätestatud nõuete kehtivust ja artiklis 24 osutatud riiklike agentuuride kohustusi, esitavad liikmesriigid komisjonile 31. maiks 2024 aruande programmi rakendamise ja mõju kohta oma territooriumil.
4. Programmi rakendamisperioodi lõpus, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemiku lõppu viib komisjon läbi programmi tulemuste ja mõju lõpphindamise.
5. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekutega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

VIII PEATÜKK

TEAVE, KOMMUNIKATSIOON JA TULEMUSTE LEVITAMINE

Artikkel 22

Teave, kommunikatsioon ja tulemuste levitamine

1. Artiklis 24 osutatud riiklikud agentuurid peavad koostama järjekindla strateegia sihtrühmade tõhusaks teavitamiseks ning selleks, et programmi raames hallatavate meetmetega toetatavate tegevuste tulemusi tõhusalt levitada ja kasutada, nad abistavad komisjoni programmi, sealhulgas riigi ja liidu tasandil hallatavaid meetmeid ja tegevusi ja programmi tulemusi käsitleva teabe levitamise ülesande täitmisel, teavitades muu hulgas asjaomaseid sihtrühmi oma riigis võtud meetmetest ja korraldatud tegevustest.
2. Liidu rahaliste vahendite saajad teadvustavad vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse, eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides, nad annavad eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele liidu rahaliste vahendite kohta sidusat, tulemuslikku ja proportsionaalset suunatud teavet.
3. Programmiga hõlmatud valdkondades tegutsevad õigussubjektid kasutavad kommunikatsiooniks ja programmiga seotud teabe levitamiseks nimetust „Erasmus+“.
4. Komisjon võtab programmi, selle raames võetud meetmete ja selle tulemustega seotud teabe- ja kommunikatsioonimeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.

Riiklik ametiasutus

1. Hiljemalt [...] nimetavad liikmesriigid komisjonile oma alalise esindaja kaudu esitatavas ametlikus teatises isiku(d), kes on juriidiliselt volitatud tegutsema käesoleva määruse kohaldamisel liikmesriigi nimel riikliku ametiasutusena. Riikliku ametiasutuse asendamisel programmi kestuse ajal teavitab asjaomane liikmesriik sellest sama menetluse alusel kohe ka komisjoni.
2. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud ja asjakohased meetmed, et kõrvaldada programmi nõuetekohase toimimise mis tahes õiguslikud ja halduslikud takistused, sealhulgas võimaluse korral meetmed viisade saamist raskendavate probleemide lahendamiseks.
3. Hiljemalt [...] nimetab riiklik ametiasutus riikliku(d) agentuuri(d). Mitme riikliku agentuuri olemasolu korral loovad liikmesriigid asjakohase mehhanismi, et programmi rakendamise haldamist riigi tasandil koordineerida, ning eelkõige selleks, et tagada programmi ühtne ja kulutõhus rakendamine ja sellekohane tulemuslik suhtlus komisjoniga, samuti selleks, et hõlbustada vahendite võimalikku asutustevahelist ülekandmist, eesmärgiga võimaldada paindlikkust ja liikmesriikidele eraldatud rahaliste vahendite paremat kasutamist. Iga liikmesriik korraldab ise riikliku ametiasutuse ja riikliku agentuuri suhteid, sealhulgas selliseid ülesandeid nagu riikliku agentuuri tööprogrammi koostamine. Riiklik ametiasutus esitab komisjonile asjakohase eelneva vastavushindamise selle kohta, et riiklik agentuur vastab finantsmääruse artikli [58 lõike 1] punkti c alapunktide v ja vi ning [artikli 60 lõigete 1, 2 ja 3] sätetele ning samuti liidus kehtivatele nõuetele riiklikele agentuuride suhtes kohaldatavate sisekontrollistandarditele ja programmi toetusvahendite haldamise eeskirjadele.

4. Riiklik ametiasutus nimetab sõltumatu auditeerimisasutuse, millele on osutatud artiklis 26.
5. Riiklik ametiasutus lähtub eelneval vastavushindamisel enda korraldatud kontrollidest ja audititest ja/või artiklis 26 osutatud sõltumatu auditeerimisasutuse korraldatud kontrollidest ja audititest. Kui programmile määratud riiklik agentuur on sama, mis eelnevale programmile määratud riiklik agentuur, võivad eelneva vastavushindamise kontrollid ja auditid piirduda uute ja programmispetsiifiliste nõuetega.
6. Juhul, kui komisjon lükkab eelneva vastavushindamise tulemustele tuginedes programmile nimetatud riikliku agentuuri tagasi või kui riiklik agentuur ei vasta komisjoni kehtestatud miinimumnõuetele, peab riiklik ametiasutus tagama, et riikliku agentuuri suhtes võetaks vajalikud parandusmeetmed, et see vastaks komisjoni kehtestatud miinimumnõuetele, või määrama riiklikuks agentuuriks mõne teise asutuse.
7. Riiklik ametiasutus valvab ja kontrollib programmi haldamist riigi tasandil. Riiklik ametiasutus teavitab komisjoni ja konsulteerib komisjoniga õigeaegselt enne selliste otsuste tegemist, mis võivad märkimisväärselt mõjutada programmi haldamist, eelkõige seoses riikliku agentuuriga.
8. Riiklik ametiasutus kaasrahastab oma riikliku agentuuri tegevust piisavalt, et tagada programmi juhtimine kooskõlas liidus kohaldatavate eeskirjadega.
9. Lähtudes riikliku agentuuri iga-aastasest liidu vahendite haldaja kinnitusest, sõltumatu audiitori arvamusest selle kohta ja komisjoni analüüsist riikliku agentuuri vastavuse ja toimimise kohta, esitab riiklik ametiasutus igal aastal komisjonile teabe programmiga seotud järelevalve- ja kontrollitoimingutest.

10. Riiklik ametiasutus vastutab komisjoni poolt riiklikule agentuurile programmi alusel toetuste andmiseks üle kantud liidu vahendite nõuetekohase haldamise eest.
11. Eeskirjade eiramise, hooletuse või pettuse korral, milles on süüdi riiklik agentuur, samuti juhul kui riikliku agentuuri töös esineb suuri puudusi või tegevusetust ning komisjonil on sellest tulenevalt põhjust riiklikule agentuurile nõudeid esitada, vastutab riiklik ametiasutus komisjoni ees tagasisaamata vahendite hüvitamise eest.
12. Lõikes 11 kirjeldatud asjaolude korral võib riiklik ametiasutus riikliku agentuuri volitused omal algatusel või komisjoni palvel kehtetuks tunnistada. Kui riiklik ametiasutus soovib riikliku agentuuri volitused mõnel muul põhjendatud alusel kehtetuks tunnistada, teatab ta komisjonile kehtetuks tunnistamisest vähemalt kuus kuud enne riikliku agentuuri volituste lõpetamise kavandatud kuupäeva. Sel juhul lepivad riiklik ametiasutus ja komisjon ametlikult kokku konkreetsetes ajalistes üleminekumeetmetes.
13. Kehtetuks tunnistamise korral viib riiklik ametiasutus riiklikus agentuuris, kelle volitused on kehtetuks tunnistatud, läbi vajaliku kontrolli eraldatud liidu rahaliste vahendite üle ning tagab rahaliste vahendite ning programmi haldamiseks vajalike dokumentide ja haldusvahendite takistamatu üleandmise uuele riiklikule agentuurile. Riiklik ametiasutus annab riiklikule agentuurile, kelle volitused on kehtetuks tunnistatud, vajaliku finantstoetuse, et jätkata lepinguliste kohustuste täitmist programmi toetusesaajate ja komisjoni ees, kuni need kohustused lähevad üle uuele riiklikule agentuurile.
14. Komisjoni taotlusel määrab riiklik ametiasutus asutused või organisatsioonid (või selliste asutuste ja organisatsioonide liigi), kes on riigi territooriumil programmi konkreetsetes meetmetes osalemise seisukohast rahastamiskõlblikud.

Artikkel 24

Riiklik agentuur

1. Riiklik agentuur:
 - a) on juriidiline isik või osa üksusest, mis on juriidiline isik, ning tema suhtes kehtib asjaomase liikmesriigi õigus; ministeeriumi ei tohi riiklikuks agentuuriks määrata;
 - b) omab oma ülesannete rahuldavaks täitmiseks piisavat haldussuutlikkust, tal on töötajad ja taristu, mis tagavad programmi tõhusa ja tulemusliku haldamise ning liidu vahendite usaldusväärse finantsjuhtimise;
 - c) omab operatiiv- ja õiguslikke vahendeid liidu tasandil kehtestatud haldus-, lepinguliste ja finantsjuhtimise eeskirjade kohaldamiseks;
 - d) pakub piisavaid finantstagatise, mille annab eelistatavalt riigi ametiasutus ja mis vastavad sellele liidu rahaliste vahendite tasemele, mille juhtimise ülesanne talle antakse;
 - e) määratakse programmi kestuse ajaks.
2. Riiklik agentuur vastutab kooskõlas finantsmääruse [artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktidega v ja vi] projektitsükli kõigis etappides artiklis [19] osutatud tööprogrammis kirjeldatud meetmete haldamise eest.
3. Riiklik agentuur väljastab finantsmääruse artikli [2 lõike 5] tähenduses toetusesaajatele projektitoetusi toetuslepingu alusel, mille komisjon määrab kindlaks asjaomase programmimeetme puhul.
4. Riiklik agentuur esitab kooskõlas finantsmääruse artikli [60 lõikega 5] oma riiklikule ametiasutusele ja komisjonile igal aastal aruande. Riiklik agentuur vastutab komisjoni nende tähelepanekute rakendamise eest, mille komisjon esitab pärast riikliku agentuuri iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu audiitori arvamuse analüüsi.

5. Riiklik agentuur ei või talle programmi raames usaldatud ülesandeid ega eelarve täitmist delegeerida kolmandale isikule ilma riikliku ametiasutuse ja komisjoni eelneva kirjaliku loata. Riiklik agentuur jääb ainuvastutavaks kolmandale isikule delegeeritud ülesannete eest.
6. Riiklik agentuur, kelle volitused on kehtetuks tunnistatud, jääb juriidiliselt vastutavaks oma lepinguliste kohustuste täitmise eest programmi toetusesaajate ja komisjoni ees, kuni kohustuste üleminekuni uuele riiklikule agentuurile.
7. Riiklik agentuur vastutab programmi alguses eelneva programmiga seotud kehtivate rahastamislepingute haldamise ja lõpetamise eest.

Artikkel 25

Euroopa Komisjon

1. Komisjon vaatab artikli 23 lõikes 3 osutatud riiklike agentuuride suhtes kehtestatud vastavusnõuete põhjal läbi riiklikud haldus- ja kontrollisüsteemid, ta võtab eelkõige aluseks riikliku ametiasutuse eelneva vastavushindamise, riikliku agentuuri iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu auditeerimisasutuse arvamuse ning arvestab nõuetekohaselt teavet, mida riiklik ametiasutus igal aastal programmi järelevalve ja kontrollitoimingute kohta esitab.
2. Kahe kuu jooksul pärast riiklikult ametiasutusest artikli 23 lõikes 3 osutatud eelneva vastavushindamise saamist peab komisjon riikliku agentuuri määramise heaks kiitma, tingimuslikult heaks kiitma või tagasi lükkama. Komisjon ei sõlmi riikliku agentuuriga lepingulisi suhteid enne, kui ta on eelneva vastavushindamise heaks kiitnud. Tingimusliku heakskiitmise korral võib komisjon oma lepingulistest suhetes riikliku agentuuriga kohaldada proportsionaalseid ettevaatusabinõusid.

3. Komisjon teeb igal aastal riiklikule agentuurile kättesaadavaks järgmised programmi vahendid:
- a) projektitoetuste vahendid asjaomases liikmesriigis programmi nende meetmete jaoks, mille juhtimine on usaldatud riiklikule agentuurile;
 - b) rahalised vahendid, millega toetatakse riikliku agentuuri tegevust programmi haldamisel ning mis määratakse kindlaks riiklikule agentuurile projektitoetusteks usaldatud liidu vahendite mahu alusel;
 - c) vajaduse korral lisavahendid artikli 6 punktis d ja artikli 10 punktis d sätestatud meetmete jaoks.
4. Komisjon kehtestab nõuded riikliku agentuuri tööprogrammi kohta. Komisjon ei tee programmi vahendeid riiklikule agentuurile kättesaadavaks enne, kui komisjon on asjaomase riikliku agentuuri tööprogrammi ametlikult heaks kiitnud.
5. Pärast iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse ja selle kohta esitatud sõltumatu auditeerimisasutuse arvamuse hindamist esitab komisjon riiklikule agentuurile ja riiklikule ametiasutusele oma sellekohase arvamuse ja tähelepanekud.
6. Kui komisjon ei saa iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnitust või sõltumatu auditeerimisasutuse asjakohast arvamust heaks kiita või kui riiklik agentuur ei rakenda komisjoni tähelepanekuid piisavalt, võib komisjon rakendada ettevaatus- ja parandusmeetmeid, mis on vajalikud, et kaitsta liidu finantshuve kooskõlas finantsmääruse artikli [60 lõikega 4].
7. Korraldatakse korrapäraseid kohtumisi riiklike agentuuride võrgustikuga, et tagada programmi ühtne rakendamine kõigis liikmesriikides ja artiklis 17 osutatud kolmandates riikides.

Artikkel 26

Sõltumatu auditeerimisasutus

1. Sõltumatu auditeerimisasutus esitab auditiarvamuse finantsmääruse artikli [60 lõikes 5] osutatud iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse kohta. See arvamus on aluseks finantsmääruse artikli [123] kohasele üldisele kindlusele.
2. Sõltumatu auditeerimisasutus:
 - a) omab vajalikku kutsepädevust avaliku sektori auditite korraldamiseks;
 - b) tagab, et auditeerimisel arvestatakse rahvusvaheliselt aktsepteeritud auditistandardeid;
 - c) ei oma huvide konflikti seoses õigussubjektiga, mille osa riiklik agentuur on.
Täpsemalt ei tohi auditeerimisasutus oma toimingutes sõltuda õigussubjektist, mille osa riiklik agentuur on.
3. Sõltumatu auditeerimisasutus annab komisjonile ja selle esindajatele ning kontrollikoja täieliku juurdepääsu kõigile dokumentidele ja aruannetele, millega tõendatakse riikliku agentuuri iga-aastase liidu vahendite haldaja kinnituse kohta esitatud auditiarvamust.

X PEATÜKK

KONTROLLISÜSTEEM

Artikkel 27

Kontrollisüsteemi põhimõtted

1. Komisjon astub vajalikke samme, tagamaks, et käesoleva määruse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetustegevusega, tõhusa kontrolliga ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega rikkumiste avastamise korral ning vajaduse korral tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega.

2. Komisjon vastutab programmi meetmete ja riiklike agentuuride hallatava tegevuse järelevalve eest. Ta kehtestab miinimumnõuded riikliku agentuuri ja sõltumatu auditeerimisasutuse kontrollide kohta.
3. Riiklik agentuur vastutab programmi toetusesaajate tegevuse esmase kontrolli eest, millele on viidatud artikli 24 lõikes 2. Kontrollid peavad tagama piisava kindlustunde selles osas, et toetusi kasutatakse sihipäraselt ja kooskõlas kohaldatavate liidu eeskirjadega.
4. Riiklikele agentuuridele ülekantavate programmivahendite puhul tagab komisjon oma kontrolli nõuetekohase kooskõlastamise riiklike ametiasutuste ja riiklike agentuuridega, lähtudes ühekordse audiitorkontrolli põhimõttest ja järgides riskipõhist analüüsi. Seda sätet ei kohaldata Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) tehtavate uurimiste suhtes.

Artikkel 28

Liidu finantshuvide kaitse

[Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohase otsuse alusel või muu õigusliku vahendi alusel, annab kolmas riik vahendite saamise tingimusena vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. Euroopa Pettustevastase Ameti puhul hõlmavad need õigused ka õigust korraldada juurdlusi, sealhulgas teha kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013 kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi.]

XI PEATÜKK

VASTASTIKUNE TÄIENDAVUS

Artikkel 29

Täiendavus liidu muude meetmete, programmide ja rahastamisvahenditega

1. Programmi rakendatakse nii, et sellega on tagatud programmi üldine kooskõla ja täiendavus muu asjakohase liidu poliitikaga ning muude programmide ja rahastamisvahenditega, eelkõige nendega, mis on seotud hariduse ja koolituse, kultuuri ja meedia, noorsooküsimuste ja solidaarsuse, tööhõive ja sotsiaalse kaasatuse, teadusuuringute ja innovatsiooni, tööstuse ja ettevõtluse, digitaalpoliitika, põllumajanduse ja maaelu arengu, keskkonna ja kliimameetmete, ühtekuuluvus-, regionaalpoliitika, rände, julgeoleku ning rahvusvahelise koostöö ja arenguga.
2. Meede, mis on saanud toetust programmi raames, võib saada toetust ka mõne muu liidu programmi alusel, tingimusel, et neist toetustest ei kaeta samu kulusid.
3. Kui ühte meetet toetatakse rahaliselt nii programmist kui ka määruse (EL) XX [ühissätete määrus] artiklis 1 osutatud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, rakendatakse seda meetet kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eeskirjadega, sh põhjendamatult makstud summade sissenõudmist käsitlevate sätetega.

4. Programmi raames rahastamiskõlblikud meetmed, mida on hinnatud programmi raames läbiviidud projektikonkursi käigus ja mis vastavad selle projektikonkursi puhul kehtivatele kvaliteedi miinimumnõuetele, kuid mida rahaliste vahendite nappuse tõttu ei rahastata, võib välja valida Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu toimuvaks rahastamiseks. Sellisel juhul kohaldatakse käesolevas määruses põhinevaid kaasrahastamise määrade ja rahastamiskõlblikkuse sätteid. Neid meetmeid rakendab määruse (EL) XX [ühissätete määrus] artiklis [65] osutatud agentuur kooskõlas kõnealuses määruses sätestatud tingimustega ja fondipõhiste normidega, sh finantskorrektsioone käsitlevate sätetega.

XII PEATÜKK

ÜLEMINERU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 30

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 20 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile programmi kestuse ajaks.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 20 osutatud volituse delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituse delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprill 2016 institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 20 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 31

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EL) nr 182/2011 kohane komitee.
2. Komitee võib sektoripõhiste küsimustega tegelemiseks tulla kokku erinevates koosseisudes. Asjakohasel juhul võib kooskõlas komitee kodukorraga kutsuda komitee koosolekutel ajutiselt osalema vaatlejatena väliseksperte, sh sotsiaalpartnerite esindajaid.
3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 32

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EL) nr 1288/2013 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

Artikkel 33

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta määruse (EL) nr 1288/2013 kohaselt algatatud meetmete jätkumist või muutmist, kõnealuse määruse kohaldamist jätkatakse nende meetmete suhtes kuni nende meetmete lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ja määruse (EL) nr 1288/2013 alusel vastu võetud meetmete vahel.
3. Erandina finantsmääruse artikli [130 lõikest 2] võib komisjon nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel käsitleda toetust saanud tegevuste elluviimisega otseselt seotud kulusid, mis on tehtud 2021. aasta esimese kuue kuu jooksul, rahastamiskõlblikuna alates 1. jaanuarist 2021 ka siis, kui toetusesaaja tegi kulutused enne toetuse saamise taotluse esitamist.
4. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 14 lõikes 5 ette nähtud kulusid, selleks et oleks võimalik hallata meetmeid ja tegevusi, mis ei ole [31. detsembriks 2027] veel lõpule viidud.
5. Liikmesriigid tagavad riigi tasandil sujuva ülemineku „Erasmus+“ programmi (2014–2020) käigus rakendatud meetmete ja käesoleva programmi käigus rakendatavate meetmete vahel.

Artikkel 34

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub [kahekümnendal] päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Näitajad

- 1) Kvaliteetne õpiränne eri taustaga inimestele
- 2) Suurema Euroopa ja rahvusvahelise mõõtmega organisatsioonid ja asutused

Mida mõõdetakse?

- 3) Programmi raames õpirände meetmetes osalevate inimeste arv
 - 4) Programmi raames õpirände meetmetes osalevate vähemate võimalustega inimeste arv
 - 5) Selliste osalejate osakaal, kes peavad programmi raames õpirände meetmetes osalemist kasulikuks
 - 6) Programmi 1. põhimeetme (õpiränne) ja 2. põhimeetme (koostöö) raames toetust saanud institutsioonide ja organisatsioonide arv
 - 7) Programmi 1. põhimeetme (õpiränne) ja 2. põhimeetme (koostöö) raames esmakordselt toetust saanud organisatsioonide arv
 - 8) Selliste programmi raames toetust saanud institutsioonide ja organisatsioonide osakaal, kes on programmis osalemise tulemusena töötanud välja hästi toimivad teguviisid
-